

Högskolan i Halmstad
Sektionen för lärarutbildning
Läroprogrammet 300 hp

”Bollspel är inte på samma villkor, det gynnar killarna
eftersom de har bättre förutsättningar”

Genusskillnader i betyg och bedömning i ämnet idrott och hälsa

Examensarbete Läroprogrammet
Slutseminarium 2010-06-01
Författare: Daniel Bengtsson & Ervin Ribic
Handledare: Lars Kristén & Åke Nilsén
Examinator Ole Olsson & Jette Trolle-Schultz Jens

Abstract

I den nationella utvärderingen (2003) går det att läsa att det är en markant skillnad mellan pojkar och flickors betyg i ämnet idrott och hälsa. Det är betydligt fler pojkar som når de högre betygen. Denna undersökning försöker genom fallbeskrivningar och intervjuer med uppfattningar från åtta lärare i grundskolans senare år i ämnet idrott och hälsa, analysera varför detta fenomen existerar.

Undersökningen tar sin vetenskapliga grund i den fenomenografiska ansatsen och sin teoretiska grund i Yvonne Hirdmans genusteori, vilken används som underlag för den analys som sker i diskussionsdelen.

Även denna undersökning ger ett sken av att genusproblematiken kring betyg och bedömning i ämnet idrott och hälsa fortfarande existerar ute på skolor. De slutsatser som kan dras av resultatet i denna undersökning är att undervisningens innehåll till stor del domineras av aktiviteter som uppskattas mest av pojkar och som därför främjar deras möjligheter till ett högre betyg. Från denna undersökning kan även utläsas att tävlings- och föreningsidrottens påverkan på ämnet är stark och att detta kan ha betydelse för hur lärare bedömer flickor och pojkar. En ytterligare aspekt som kan vara av betydelse för genusskillnader i betyget för idrott och hälsa är enligt lärarna i denna undersökning de diffust utformade betygsriterierna i styrdokumentet.

Nyckelord: idrott och hälsa, genus, betyg, bedömning, ämnesinnehåll

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1	Syfte	2
1.2	Frågeställningar	2
2.	Bakgrund och litteraturgenomgång	3
2.1	Betyg och bedömning	3
2.1.1	Betygshistorik	3
2.1.2	Nationell betygsstatistik	4
2.1.3	De fyra F:en	7
2.2	Ämnestraditioner	8
2.2.1	Ämneshistorik	8
2.2.2	Idrott och hälsa ämnet idag	10
2.3	Genussystem	10
2.3.1	Hirdmans genusteori	10
2.3.2	Genusföreställningar	12
2.3.3	Kön och makt i skolan	13
2.3.3	Genus som didaktiskt problem i idrott och hälsa	14
3	Metod	16
3.1	Vetenskapligt förhållningssätt	16
3.2	Val av metod	16
3.2.1	Operationalisering	17
3.2.2	Intervju	18
3.2.3	Fallbeskrivningar	19
3.3	Urval	19
3.4	Genomförande	20
3.5	Dataanalys	20
3.6	Etiskt förhållningssätt	21
3.7	Validitet och reliabilitet	22
3.8	Förförståelse	23
4	Resultat	24
4.1	Presentation av intervjupersoner	24
4.2	Presentation av kategori 1; ämnesinnehåll	24
4.3	Presentation av kategori 2; betyg och bedömning	26
4.4	Presentation av kategori 3; genusskillnader	28

5	Diskussion	30
5.1	Ämnesinnehåll	30
5.2	Betyg och bedömning	32
5.3	Genusskillnader	35
6	Slutsatser och implikationer	38
7	Avslutning	39
7.1	Metoddiskussion.....	39
7.2	Förslag till vidare forskning	39
	Referenser.....	

1. Inledning

Denna undersökning har som intention att analysera och diskutera kring fenomenet varför pojkar har högre betyg jämfört med flickor i ämnet idrott och hälsa.

Enligt den nationella utvärderingen (2003) existerar det stora genusskillnader för pojkar och flickor i betyget för ämnet idrott och hälsa. Skillnaden är stor kring de högre betygen där nästan fem procent fler pojkar når upp till ett väl godkänt betyg och nästan dubbelt så många till ett mycket väl godkänt betyg. Det mest anmärkningsvärda kring denna diskussion är att ett omvänt förhållande råder i alla skolans övriga ämnen, där flickorna betygmässigt ligger före pojkarna (www.skolverket.se). Vad som även kan vara viktigt att påpeka är att skolans undervisning av ämnet idrott och hälsa idag skall vara kunskapsbaserad (Lpf 94). Detta tillsammans med att flickorna presterar bättre i skolans övriga ämnen specificerar diskussionen kring genusskillnader i idrottsbetyget ytterligare.

Vi har under senare år, i Sverige såväl som internationellt sett, nått en sådan ackumulation av forskningsbaserad kunskapsbildning kring denna problematik att man nu kan säga att vi vet mycket om den. Därtill har skolans styrdokument under flera decennier stipulerat ett målmedvetet arbete kring jämställda villkor för flickor och pojkar i alla skolans ämnen. Men mycket lite verkar ha hänt i kroppsövningsämnet – och det som har hänt verkar inte alltid vara till det bättre (Larsson, 2008:91).

Debatten kring genusproblematiken kan beskrivas som påtaglig och närvarande i ämnet idrott och hälsa (Larsson, 2008). Om kunskap från forskningen finns och om arbetet med jämställdhet från skolan under flera år har pågått, varför är genusskillnaderna i ämnet idrott och hälsa fortfarande så tydliga? Att denna problematik existerar gör det naturligtvis extra intressant att diskutera och analysera de faktorer som påverkar fenomenet genusskillnader i betygsättning och bedömning i ämnet idrott och hälsa.

Det som går att konstatera är att det enligt kursplanerna för ämnet idrott och hälsa inte går att koppla genetiska orsaker som bidrar till dessa genusskillnader i idrottsbetyget (Lpf 94). Frågan som ställs i denna undersökning är vad det är som påverkar dessa genusskillnader. Grundar sig denna problematik i undervisningens innehåll och hur lärarna förhåller sig till detta? Kan problematiken ha sin grund i att betygskriterierna för ämnet idrott och hälsa är annorlunda utformade med ett större utrymme för fri tolkning jämfört med skolans övriga ämnen? Hur visar sig dessa genusskillnader i praktiken, i

lärares bedömning och handlingar, i undervisningens innehåll och i lärares kunskap om genus?

1.1 Syfte

Tidigare forskning och statistik har fastslagit att det finns genusskillnader i idrott och hälsa betyget. Syftet med denna studie är att undersöka varför pojkar generellt får högre betyg än flickor i ämnet Idrott och hälsa. Avsikten är att på ett kvalitativt sätt, genom fallbeskrivningar och intervjuer med lärare i ämnet idrott och hälsa undersöka varför detta förhållande råder.

1.2 Frågeställningar

Med utgångspunkt i syftet är intentionen att svara på följande frågeställningar:

- Vilka aktiviteter genomsyrar undervisningen i idrott och hälsa?
- Hur upplever lärare bedömningen i idrott och hälsa?
- Hur blir genusspecifika skillnader för betyget i idrott och hälsa tydliga?

2. Bakgrund och litteraturgenomgång

Under denna rubrik redogörs kort för teorier och tankar från tidigare forskning som berör frågeställningarna i denna undersökning. Litteraturgenomgången är uppdelad i tre rubriker, betyg och bedömning, ämnestraditioner och genussystem.

2.1 Betyg och bedömning

I detta kapitel är fokus på faktorer som berör bedömningen och betygssättningen för ämnet idrott och hälsa. Under rubriken går det även att läsa om betygshistorik, nationell betygsstatistik samt vad som bör ligga till grund för lärares bedömning och betygssättning idag.

2.1.1 Betygshistorik

Från 1960-talet och fram tills idag har det existerat tre olika betygssystem, det absoluta, det relativa och dagens mål och kunskapsrelaterade betygssystem.

Det absoluta betygssystemet som existerade fram till 1960-talet tog sin utgångspunkt i tron att det fanns en absolut existerande kunskap som man skulle förmedla till eleverna. Betygen utgick från en sjugradig skala från ett stort A till ett stort C, där A var det högsta betyget. Betygen var menade att beskriva ett visst mått av kunskap, däremot saknades nästan helt anvisningar om vilka krav som ställdes på varje betyg. Detta medförde att läraren var väldigt fri i sin bedömning och att betygssättningen därmed kunde variera stort mellan olika lärare och olika ämnen (www.skolverket.se).

År 1962 infördes det som kom att kallas för det relativa betygssystemet. Detta system utgick från en femgradig skala, med betygen 1-5, där det endast var en viss procent av varje elevgrupp som kunde få ett visst betyg. Dessa procentsatser fördelades enligt följande.

1	2	3	4	5
7%	24%	38%	24%	7%

Tabell 1. Relativa betygssystemet (www.skolverket.se)

Största kritiken mot detta system riktades mot att betygen inte berättade något om elevernas egentliga kunskaper utan istället hur dessa kunskaper förhåller sig till andra elevers kunskaper (www.skolverket.se).

Meningen med dagens mål- och kunskapsrelaterade betygssystem är att ge en bättre bild av elevernas kunskapsutveckling. Detta system utgår från kursplanernas mål och kriterier som i sin tur anger vilka kunskaper eleverna bör ha för respektive betyg, men även vad eleverna skall utveckla. Elevernas kunskaper bedöms alltså i relation till detaljerade mål och kriterier och skiljer sig därmed mot det absoluta betygssystemet där det inte fanns tydliga anvisningar om vilka kunskaper som krävdes för ett visst betyg, och mot det relativa systemet som inte i samma grad gav information om elevernas kunskapsutveckling (www.skolverket.se). En övrig stor förändring som skedde under tiden det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes var att skolans styrning skiftade i och med att skolan kommunaliserades. Staten reglerar numer endast olika ramar genom skollagen och läroplaner, det är sedan upp till kommunen att fylla målen med innehåll. Detta har lett till att lärarna själva har en stor möjlighet att själva tolka dessa styrdokument och göra dem verkliga i sin egen undervisning (Jansdotter Samuelsson & Nordengren, 2008).

2.1.2 Nationell betygsstatistik

Enligt Sveriges officiella statistik vad gäller utbildningsresultat i skolan på riksnivå från 2008/2009 syns det tydligt att det procentuellt sett är fler pojkar än flickor som har fått högre betyg än godkänt i ämnet idrott och hälsa. Andelen pojkar som enligt denna statistik erhållit ett väl godkänt betyg är 38 procent, medan endast 36,9 procent av flickorna når upp till detta betyg. En ännu större skillnad märks vid det högsta betyget mycket väl godkänt där 28,6 procent av pojkarna når upp till detta betyg medan det endast är 21,7 procent av flickorna som är representativa i denna grupp

För att ytterligare tydliggöra och konkretisera problematiken presenteras nedan betygsstatistik från de kommuner där denna undersökning är gjord. I Halmstads kommun är andelen pojkar som fått betyget väl godkänt 43,7 procent och andelen flickor 39,2 procent. Andelen pojkar som fått betyget mycket väl godkänt är 28 procent och andelen flickor 21,2 procent. I Falkenbergs kommun är andelen pojkar som fått betyget väl godkänt 40,9 procent och andelen flickor 36,1 procent medan andelen pojkar som fått betyget mycket väl godkänt är 26,9 procent och andelen flickor 16,4 procent (www.skolverket.se).

I denna undersökning har tre frågor från den nationella utvärderingen använts i intervjuundersökningen med lärarna. Nedan följer tre tabeller som sammanfattar de tre frågor som plockats ut från den nationella utvärderingen som underlag för denna undersökning.

Tabell 2. Vilka är de vanligaste aktiviteterna på dina lektioner i idrott och hälsa?

Aktivitet	Vanligast	Nästa vanligast	Tredje mest vanligast
1. Bollaktiviteter	80 st	70 st	32 st
2. Lekar	54 st	21 st	25 st
3. Träning och motion	22 st	39 st	35 st
4. Gymnastik/redskap	14 st	34 st	35 st
5. Samarbetsövningar	12 st	9 st	5 st
6. Motorik	5 st	2 st	6 st
7. Dans/musik	2 st	6 st	19 st
8. Övrigt: eget val, uppvärmning/ stretching, ledarskap, friidrott, individuella samtal, friluftsliv, idrottskunskap, orientering, simning, skidor/skridskor, träninglära etc.	15 st	23 st	45 st

Källa: Nationella utvärderingen, 2003

Tabell 3. Vilka är de tre viktigaste aktiviteterna på dina lektioner i idrott och hälsa?

Aktivitet	Viktigast	Näst viktigast	Tredje mest viktiga
1. Samarbetsövningar	30 st	21 st	11 st
2. Lekar	30 st	9 st	6 st
3. Träning/motion	27 st	35 st	28 st
4. Bollaktiviteter	27 st	25 st	27 st
5. Rörelseglädje	12 st	10 st	8 st
6. Motorik	10 st	8 st	5 st
7. Gymnastik/redskap	8 st	12 st	13 st
8. Alla aktiviteter är lika viktiga	7 st	4 st	-
9. Dans/musik	5 st	14 st	8 st
10. Övrigt: Uppvärmning/stretching, ledarskap, friidrott, hälsa/må bra, samtal, friluftsliv, avslappning, orientering etc.	41 st	39 st	53 st

Källa: Nationella utvärderingen, 2003

Tabell 4. Vilka aktiviteter ger det högsta deltagandet bland flickor och pojkar.

Aktivitet	Flickor			Pojkar		
	1:a	2:a	3:a	1:a	2:a	3:a
1. Alla är med	42	32	33	34	33	33
3. Bollaktiviteter	23	30	48	115	38	21
4. Aerobics/dans	34	33	12	-	-	3
5. Redskapsgymnastik	17	11	11	-	7	13
6. Lekar	16	13	7	4	18	12
7. Styrka/kondition/banor	15	9	15	4	35	29

Källa: Nationella utvärderingen, 2003

2.1.3 De fyra F:en

När det gamla betygssystemet 1994 skulle revideras och frångås valdes fyra aspekter av kunskap att lyftas fram som viktiga för lärares bedömning. Dessa aspekter sammanfattas för enkelhetens skull som de fyra F:en.

- Fakta
- Förståelse
- Färdighet
- Förtrogenhet

Dessa fyra begrepp används för att beskriva olika typer av kunskap och används för att skildra vad undervisningen i skolan bör fånga upp och vilka kunskaper det är som lärare bör bedöma (Jansdotter Samuelsson & Nordengren, 2008).

Kunskap är inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Undervisningen får inte ensidigt betona den ena eller den andra kunskapsformen (Lpo och Lpf 94).

Begreppet fakta kan enklast översättas till informationsinnehåll och avser kunskapens kvantitativa aspekter. Det menas med att det inte finns någon distinktion mellan djup och ytlig faktakunskap utan att fakta och förståelse är starkt sammankopplade och beroende av varandra. Att ta till sig ytterligare fakta, ovidkommande vilken, innebär att man har möjlighet att öka sin förståelse. Förståelse som kunskap är dock inte som faktakunskap i den bemärkelsen att man antingen har det eller inte. Förståelse kan vara omedelbar men kan även behöva ett stort intellektuellt arbete för att framkomma. Det tredje kunskapsbegreppet färdighet kan betraktas som praktiska tillämpningskunskaper. Inom idrott och hälsa kan detta visa sig genom att eleverna kan utföra vissa rörelser eller behärska olika redskap. Enligt Jansdotter Samuelsson och Nordegren, (2008) är det sista kunskapsbegreppet förtrogenhet det som är allra svårast att förklara. Enligt utredningen skola för bildning kan definitionen förklaras enligt nedan.

Förtrogenhetskunskap erhålls genom erfarenhet av många olika situationer, vilket gör att man kan göra relevanta bedömningar i nya situationer (SOU 1992:94).

Vad som även är viktigt att påvisa i detta sammanhang är att betygskriterierna inte är hierarkiskt uppbyggda. Fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet skall prägla alla betygen från G till MVG och bör istället betraktas som olika dimensioner av kunskap (Jansdotter Samuelsson & Nordengren, 2008).

2.2 Ämnestraditioner

Under denna rubrik redogörs för förändringar och hur ämnet idrott och hälsa har utvecklats sedan 1700-talet fram till idag.

2.2.1 Ämneshistorik

Redan i slutet av 1700-talet tog gymnastik som skolämne sin början. Det var under denna tid som diskussionen, både i Sverige och övriga Europa, om fysisk fostran och hur olika kroppsövningar kunde ha en främjande betydelse för barn och ungdomar framfördes. Dessa diskussioner låg sedan till grund för att man i 1820 års skolordning för första gången kunde läsa att gymnastik borde klassificeras som ett obligatoriskt skolämne med tre veckotimmar. På grund av dåliga faciliteter och lärarnas dåliga utbildning var dock gymnastikundervisningen lågt prioriterat och förekom på långt ifrån alla skolor. 1842 blev dock gymnastiken ett obligatoriskt ämne även för folkskolan, men trots detta fungerade undervisningen undermåligt av samma anledningar som tidigare. Den undervisning som ändå bedrevs präglades av hård disciplin, exercis och var i grunden militärt influerad (Annerstedt, 1993).

Under 1800-talets andra hälft är det Per Henrik Lings pedagogiska gymnastik som dominerar undervisningen. Ling benämns ofta som den svenska gymnastikens fader och hans tankar präglas enligt Quennerstedt, (2006) av allsidighet, ett harmoniskt liksidigt kroppsideal, övningar som utförs tillsammans i grupp efter givna kommandon och gymnastik som en friskvårdande verksamhet som inte går att tävla i (Quennerstedt, 2006). Runt om i Sveriges skolor var under den här tiden gymnastiken väldigt mansdominerad och den gymnastik som Ling propagerade för var avsedd för män och leddes av män. För att understryka hur trög utvecklingen av flickors gymnastikundervisning var kan man påvisa att Sverige år 1850 hade sex flickskolor som alla helt saknade gymnastikundervisning. Fram mot sekelskiftet gick dock utvecklingen sakta framåt, dock var det fortfarande så enligt en undersökning av Sveriges flickskolor år 1885/86 att 33 av totalt 118 av dessa skolor helt saknade gymnastik som undervisning. En övrig iakttagelse från en stor undersökning under denna tid visade även att sjukprocenten på flickskolorna var betydligt högre jämfört med på pojkarnas skolor. Detta

dåliga hälsoläge bland flickorna blev en omedelbar och viktig anledning till att skolgymnastik som undervisning för flickor började aktualiseras fram mot sekelskiftet. Dock var det först efter andra världskrigets slut som man menar att gymnastikundervisningen för flickor fungerade önskvärt (Annerstedt, 1993).

Runt sekelskiftet 1900 utmanas Per Henrik Lings pedagogiska gymnastik av framförallt tre nya traditioner. En var väldigt militäriskt inriktad medan de övriga två skiljde sig från en mer fysiologiskt inriktad undervisning med träning och kraftbesparing som huvudsyfte till en undervisning som knöt an mer till den moderna sporten. Den militäriska inriktningen av undervisningen upphör kring 1920-talet, medan de två andra inriktningarna präglar skolgymnastiken under hela 1900-talet. Under första delen av 1900-talet introduceras även lek och friluftsliv in i gymnastikämnet (Quennerstedt, 2006). Trots ökat inflytande var dock båda dessa inriktningar fortfarande underordnad gymnastiken i skolundervisning. Dock var det även så under den här tiden att debatten om hur skolgymnastiken borde utformas var stor och mot varandra stod det fria föreningsväsendet och den offentliga skolgymnastiken (Annerstedt, 1993).

Invigningen av OS i Stockholm 1912 får en stor betydelse för utformningen av skolgymnastiken. Det var under den här tillställningen som kvinnliga gymnastikpedagoger hjälpte till att förändra och utveckla skolgymnastikens utformning i Sverige. En kvinnlig trupp med 24 deltagare hade under invigningen en uppvisning i rytmisk gymnastik som fick stor uppmärksamhet och som även starkt bidrog till att förändra skolgymnastiken. Från Lings ställningsgymnastik gick utvecklingen nu mer till en mer naturlig rörelsegymnastik, ofta utförd till musik (Annerstedt, 1993).

Redan från början av 1900-talet börjar idrottsämnet i skolan att fysiologiseras allt mer. Det är dock först under 1900-talets mitt som fysiologin får sitt egentliga genombrott i ämnets undervisning. Under den här tiden utgår ämnesinnehållet från anatomin och fysiologisk vetenskap (Quennerstedt, 2006). Från fysiologin börjar ämnesinnehållet från och med 1960-talet så sakteliga att bytas ut mot en inriktning som har sin grund i idrottsrörelsen (Lundvall, 2004). Trots denna dominans som idrotten har över ämnet blir även två andra inriktningar närvarande lite senare i undervisningen; social fostran och friluftsliv. Elevernas sociala utveckling, samarbete, laganda, naturupplevelser, miljöpedagogik osv. blir nu viktiga ingredienser i idrott och hälsa undervisningen (Quennerstedt, 2006).

2.2.2 Idrott och hälsa ämnet idag

I 1994 års läroplan, Lpo 94, byter ämnet namn till idrott och hälsa. Denna läroplan är den som man fortfarande arbetar efter och precis som namnet antyder läggs det nu mer fokus och tyngd på hälsofrågor i ämnets innehåll. Ämnet skall utgå från ett brett hälsoperspektiv som innefattar en fysisk, psykisk och social förmåga. Det skall även involvera det fysiska, psykiska och det sociala välbefinnandet samt en positiv självbild. Hälsa ska inte bara utgå från individen utan skall även ses och förstås ur ett relationellt och ur ett samhällsperspektiv (Quennerstedt, 2006).

I kursplanen för idrott och hälsa på grundskolans senare år beskrivs idag hur viktig idrott, friluftsliv och olika form av motion och rekreation är för hälsan. Därför menar kursplanen att elever behöver utveckla kunskaper för hur den egna kroppen fungerar och hur regelbunden fysisk aktivitet, friluftsliv och goda vanor förhåller sig till ett psykiskt välbefinnande (www.skolverket.se).

Ämnet idrott och hälsa syftar till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala förmåga samt ge kunskaper om den egna livsstilens betydelse för hälsa (www.skolverket.se).

Vad som är viktigt att påpeka i detta sammanhang är att de nationella kursplanerna och betygskriterierna skall konkretiseras av kommunerna och den utbildning som utförs där (Quennerstedt, 2006).

2.3 Genussystem

Nedan följer en beskrivning av tidigare forskning och teorier om genus som kan relateras till denna undersökning. Yvonne Hirdmans genusteori, som är utgångspunkt i denna undersökning, går att ta del av under denna rubrik.

2.3.1 Hirdmans genusteori

I Sverige är det framför allt professor Hirdman (1988) som har lyft begreppet genus. I den svenska antologin används ordet genus som en direkt översättning från det engelska ordet gender vilket innebär, det kulturellt gjorda könet (Kvinnovetenskaplig tidskrift, 1988). Enligt Hirdman används begreppet gender för att skilja kultur från biologi.

Hirdman (1988) talar om genussystem som en ordningsstruktur av kön. Genussystemet är grundläggande för alla sociala ordningar i samhället både politiska och ekonomiska. Vidare

menar Hirdman (1988) att genussystemet är uppbyggt på två principer/logiker som är grunden för det här tankesättet. Den första är dikotomin, isärhållandet av det manliga och kvinnliga som inte ska blandas. Isärhållandets lag finns överallt, den hänvisar män och kvinnor till olika egenskaper, olika platser och olika jobb. Den andra är hierarkin där mannen ses som norm, männen är människor och det normala medan kvinnan sticker ut från normen. Att mannen ses som norm gör honom till överordnad medan kvinnan ses som undantaget. Denna norm går långt tillbaka i historien, även om den inte är lika tydlig i dagens samhälle, finns den ändå nedärvd i kulturen.

Enligt Hirdman (1988) har det i varje samhälle och varje tid funnits vad hon kallar genuskontrakt, eftersom de ärvs från generation till generation. Genuskontrakten förändras genom historien samtidigt som samhället utvecklas. Dessa genuskontrakt sker genom reproduktionsprocesser som Hirdman förklarar med hjälp av Jurgen Habermas livsvärldslära. De tre reproduktionsprocesserna är kulturell överlagring, social integration och socialisering.

- Med kulturell överlagring menar Hirdman de bilder eller uppfattningar vi har om hur förhållandet mellan man och kvinna bör vara. Detta är idealtypsrelationen.
- Den sociala integrationsnivå är arbetsdelningen som finns mellan könen och hur män och kvinnor förhåller sig till varandra i olika institutioner som t.ex. hur pojkar och flickor förhåller sig till varandra i skolans värld.
- Socialiseringen på individnivå genom direkt inläring när vi är små barn kan vara väldigt konkret. (Hirdman, 1988).

Connell (2003) är kritisk mot Hirdmans genusteori som bygger på dikotomi och kontrast. Genus som syftar till den kulturella skillnad som finns mellan män och kvinnor och som har sitt ursprung i den biologiska uppdelningen i hanar och honor. Inledningsvis menar Connell att det inte finns två olika världar som människor lever i och att vi inte kan dela in manligt och kvinnligt i två olika fack. Om genusteorin bygger på skillnader betyder det att om vi inte ser några skillnader, kan vi inte heller se något genus. Vidare menar Connell (2003) att dikotomin inte har i åtanke de skillnader som finns mellan kvinnor och skillnader som finns mellan män. Till sist menar Connell (2003) att genusteorin inte tar hänsyn till de processer som sker utanför individen.

2.3.2 Genusföreställningar

Häggborg och Pihl (2010) redovisar i sin artikel att det enligt tidigare forskning är skolan och idrottsundervisningen som är med och konstruerar genus. Studierna visar också att föreställningar om kön konstrueras i alla sammanhang, som t.ex. att flickor ses som försiktiga, att de håller sig i bakgrunden samt att det är flickorna man tar mest hänsyn till. Däremot anses pojkar ta mer plats, är aggressivare och har en högre tävlingsinstinkt. Enligt Larsson m.fl (2005) kan lärare påverka elever genom sina handlingar. Dessa handlingar påverkar elevers uppfattningar om hur en pojke och flicka bör vara och som båda könen sedan handlar efter. På så sätt skapar sig eleverna ett genuschema som visar sig i deras handlingar.

Vidare lyfter Häggborg och Pihl (2010) begreppen sam- eller särundervisning i sin studie och vilka fördelar och nackdelar det finns med detta. Studien visar att elever agerar utifrån två positioner av beteenden och handlingar som skapar genus. Positionerna kallar Häggborg och Pihl (2010) för den upprätthållande och den brytande flickan samt den upprätthållande och den brytande pojken. Upprätthållande pojken beskrivs som högljudd med en hög tävlingsinstinkt som leder till tufft spel medan den brytande pojken är aktiv under de fysiska aktiviteterna, men mer tillbakadragen vad gäller den sociala biten. Upprätthållande flickan beskrivs som inaktiv under de fysiska aktiviteterna och precis som den brytande pojken är hon tillbakadragen och försiktig. Den brytande flickan är däremot aktiv med ett bra självförtroende som gärna visar framfötterna i de olika delmomenten. Enligt studien befinner sig de flesta eleverna inom de upprätthållande positionerna medan ett fåtal elever intar de brytande positionerna (Häggborg och Pihl, 2010).

Vidare visar studien att eleverna förändrar sitt beteende beroende på om det är sam- eller särundervisning. Eleverna anpassar sitt beteende till omgivningen, de intar olika positioner beroende på situationen och sammanhanget (Häggborg och Pihl, 2010). Häggborg och Pihl (2010) konstaterar att den brytande flickan i större utsträckning byter position till att bli mer den tillbakadragna och inaktiva upprätthållande flickan, medan den brytande pojken och den upprätthållande flickan tenderar att hålla sig till samma position. Slutligen har de kommit fram till att när det blir homogena pojkgrupper träder tävlingsinstinkten tydligare fram och pojkarna blir tuffare och aggressivare (Häggborg och Pihl, 2010).

Meckbach (2004) visar i sin studie att de lärare som genomför könsuppdelade lektioner är nöjda med denna form av undervisning, medan de som har samundervisning inte är helt

nöjda. En lärare uttrycker följande i Meckbachs (2004) studie om det positiva med könsuppdelad undervisning:

Att flickorna alltid, att de lätt kommer i skymundan och jag vill gärna lyfta fram dem och låta flickorna känna att, åh äntligen får jag känna på en boll och det har en del upplevt som väldigt starkt (Meckbach, 2004:93).

En annan lärare berättar i samma studie att flickor anser att de inte får göra det de vill på idrotten och att de blir nersprungna vid aktiviteter och lekar som det är fart i. Läraren menar att flickor mognar tidigare än pojkar och har därför också lättare för att samarbeta. En av lärarna i Meckbachs studie som har samundervisning uttrycker sig så här:

I de klasser där det fungerar socialt, så kul de har tillsammans. Det är en social grej!...../ Jag ser att den sociala biten är otroligt nyttig för framförallt pojkarna, att ha samundervisning (Meckbach, 2004:94).

2.3.3 Kön och makt i skolan

Jalmert (2007) menar att män och kvinnors utbildning är olika beroende på deras könstillhörighet. För att undersöka varför sådana här skillnader mellan de två könen uppkommit och vilka konsekvenser detta kan tänkas få har han analyserat en socialkonstruktionistisk genusteori.

Genus beskrivs som något som utvecklas i sociala, psykologiska, kulturella, historiska, ekonomiska och flera andra sammanhang. Dessa sociala konstruktioner kan se ut på olika sätt och även förändras över tid. Konstruktionerna kan också beskrivas som olika ordningar av kön, och det är därför Hirdman (1988) talar om begreppet genusordning. Jalmert (2007) vill dock ändra detta begrepp till könsmaktsordning för att tydliggöra att kön och makt alltid hör ihop. Denna könsmaktsordning skapar enligt Jalmert (2007) olika möjligheter för flickor och pojkar. I många länder, inklusive Sverige, har flickor generellt bättre utbildningsresultat i de teoretiska skolämnena. Detta förhållande har dock inte alltid varit på detta sätt, utan undersöker man historien märker man att pojkar har haft bättre studieresultat på många områden jämfört med flickorna. Att förhållandet ser ut som det gör i dag kan bero på de två motsatta förklaringar som Jalmert (2007) ger. Den första förklaringen menar att skolan idag är feminiserad. Detta synsätt refererar till när förhållandet att pojkarna klarade sig bäst i skolan rådde, upplevdes detta som det ”normala tillståndet”, helt i linje med könsmaktsordningen.

När flickorna nu ligger i topp resultatmässigt uppfattas det som onaturligt. Den största förespråkaren för detta Hoff Sommers menar att feminismen har bidragit till en pedagogik som inte passar pojkar och som skapar motsättningar mellan könen. Flickors högre betyg kan enligt detta synsätt förklaras genom att skolan premierar flickors läggning (Jalmert, 2007). Vad som hör till denna diskussion och som berör denna undersökning är förhållandet att flickor visar bättre studieresultat inte stämmer när det kommer till ämnet idrott och hälsa (Skolverket, 2005).

Den andra förklaringen som ges varför dessa genusskillnader existerar i flickor och pojkars studieresultat motsätter sig argumentet att det beror på en feminisering av skolan. Man menar istället att det beror på att män och pojkar lever kvar i det gamla samhället, medan flickorna anpassat sig till det nya och tar för sig och bryter de gamla mönstren (Jalmert, 2007). Jalmert (2007) avslutar denna diskussion med att påpeka följande:

Att uppfatta och inse att vi lever i en könsmaktsordning som begränsar våra valmöjligheter i livet är grunden för att kritiskt ifrågasätta och motarbeta de (Jalmert, 2007:119).

2.3.4 Genus som didaktiskt problem i idrott och hälsa

Med stöd från den forskning som skett inom området, menar Larsson (2008) att man kan konstatera att pojkar generellt är mer positivt inställda till ämnet idrott och hälsa än flickor, att de oftare deltar och är aktiva, att de anser sig ha större möjlighet till inflytande över undervisningen och att de får bättre betyg. Larsson (2008) fortsätter med att påpeka att det trots alla forskningsresultat och trots skolans idoga arbete med jämställda villkor i styrdokumentet, har hänt väldigt lite inom ämnet och undervisningen i idrott och hälsa. Larsson (2008) försöker i ett utkast till en forskningsstrategi förklara de didaktiska problem med att utveckla redskap som går att arbeta med när det gäller genus i idrott och hälsa undervisningen. Han försöker även visa på några, enligt honom, möjliga vägar att gå och hur man kan arbeta med genusproblematiken istället.

Larsson (2008) menar att lärare i idrott och hälsa, när det kommer till genusproblematiken i skolan, hellre anpassar sin undervisning till flickor istället för att utmana de traditionella köns mönstren som finns. Detta resonemang bland lärare upprätthålls enligt Larsson (2008) genom flera olika påverkansfaktorer och de tre starkaste utav dessa menar han är; idrotts- och

tävlingsidrottens påverkan, fysiologins påverkan och slutligen påverkan från lärarutbildningen inom idrott och hälsa.

Larsson (2008) fortsätter med att förklara hur det finns ett antal förhållningssätt inom föreningsidrotten som får stora konsekvenser och betydelse för reproduktion av genus. Det som dominerar tankesätten när det kommer till genus inom föreningsidrotten verkar enligt Larsson (2008) vara att kön inte kan utmanas, utan bara anpassas. Tävlingsidrotten kan ses som en objektiv verksamhet där fokus ligger på resultat och klassindelningar. Larsson (2008) menar, trots idrottslärares motsatta inställning och styrdokumentens innehåll att det inte ska vara på detta sätt, att skolämnet idrott och hälsa också styrs av detta synsätt. I andra hand menar Larsson (2008) att det som Quennerstedt (2006) kallar för den fysiologiska traditionen tillsammans med tävlingsidrottens normer, vilka bygger på samma verklighets- och människosyn, tillsammans påverkar undervisningen av idrott och hälsa. Slutligen menar Larsson (2008) att den tredje stora faktorn som påverkar ämnet är att lärarutbildningen för lärare i idrott och hälsa rätt ensidigt ser problematiken kring genus som en endast teoretisk fråga. Han menar att detta gjort att de blivande lärarna har blivit väldigt duktiga på att analysera begreppet genus, men inte alls lika bra på att i sociala dimensioner förstå begreppet i förhållande till den praktiska undervisningen (Larsson, 2008).

De möjligheter och vägar som Larsson (2008) menar att man bör arbeta efter för att göra genusmedvetna didaktiska redskap inom ämnet idrott och hälsa möjliga är:

- Problematisering av placeringen av genus som innehåll i idrottslärarutbildningen.
- Skapandet, både av ett tydligare kunskapsobjekt i ämnet och ett tydligare professionellt språk som gäller för just idrott och hälsa.
- Utarbета tydligare redskap för att förstå undervisningen i ämnet i första hand som en social och kulturell process och inte endast som träning av kroppen(Larsson, 2008).

3 Metod

Nedan följer en beskrivning av undersökningens metodiska och vetenskapliga upplägg, samt hur författarna till undersökningen har gått tillväga när valet och genomförandet av undersökningen gjorts. Vidare beskrivs urvalet i undersökningen samt bearbetning av dataanalys. Till slut framställs hur validitet och reliabilitet stärks i undersökningen samt att etiska förhållningssätt tillgodoses.

3.1 Vetenskapligt förhållningssätt

Undersökningen ligger till grund i en kvalitativ vetenskaplig metod som inspirerats av en fenomenografisk ansats. Denna kvalitativa metod grundlades av professor Ference Marton 1981. Enligt Uljens (1989) innebär fenomenografi att forskare vill undersöka och beskriva människors uppfattningar av olika fenomen i världen. Inom den fenomenografiska forskningen finns tre dominerande inriktningar som alla har sin grund i den pedagogiska verkligheten. Den första inriktningen fokuserar på samband mellan människors uppfattningar av inlärning och studieteknik, medan den andra inriktningen koncentrerar sig mer på centrala begrepp inom ämnesspecifika områden såsom ekonomi, fysik och matematik. Den tredje och sista inriktningen som även ligger till grund för denna undersökning försöker beskriva människors uppfattningar av företeelser och fenomen i världen (Uljens, 1989).

Det grundläggande i en fenomenografisk ansats är skillnaden mellan hur något är och hur något uppfattas vara. Denna skillnad benämns av Marton som första och andra ordningens perspektiv. I första ordningens perspektiv lägger forskaren fokus på fakta och själva företeelsen i sig, det som kan betraktas utifrån. Andra ordningens perspektiv intresserar sedan sig forskaren istället på hur människor uppfattar fenomenet, hur något ter sig för någon. En fenomenografisk ansats handlar inte om att beskriva ett fenomen som sant eller falskt, utan hur människor upplever fenomenet (Larsson, 1986).

3.2 Val av metod

Kvalitativ forskning beskrivs av Nylén (2005) som ett begrepp med många betydelser. Den kan beskrivas som en vetenskaplig forskning där målsättningen är att, istället för undersökning av mängd och egenskaper, hitta de bakomliggande betydelserna hos fenomen. Tolkning och förståelse är två grundläggande begrepp inom den kvalitativa forskningen (Nylén, 2005).

Syftet med vår undersökning är att beskriva lärares uppfattning av ett fenomen ur deras egen vardagsvärld. Eftersom vår ansats är att beskriva lärares olika tolkningar och förståelse av begreppet genusskillnader inom betyget i ämnet idrott och hälsa, anser vi att den kvalitativa metoden lämpar sig bäst med tanke på undersökningens syfte. Genom att använda den kvalitativa forskningsmetoden ges störst möjlighet att lyfta de meningar och betydelser av det fenomen som är relevant för undersökningen. Efter noggrann genomgång av olika forskningsmetoder var det passande att använda sig av en kvalitativ undersökning i form av en kvalitativ forskningsintervju.

Undersökningen inspireras av en fenomenografisk ansats och val av arbetssätt- och metoder utgår därför också från detta förhållningssätt. Detta vetenskapliga förhållningssätt lämpar sig väl med vår undersökning eftersom den bygger på första ordningens perspektiv, det vill säga nationell betygsstatistik och fakta, för att sedan bygga vidare på andra ordningens perspektiv vilket betyder lärarnas olika uppfattningar om fenomenet genusskillnader i idrottsbetyget (Larsson, 1986).

Innan intervjutillfällena gjordes en intervjuguide. Denna hade vi med oss under varje intervju och fungerade som en mall för våra frågor. Dock var det så att intervjupersonerna inte behövde förhålla sig slaviskt till dessa, utan att ett visst spelrum för tolkningar och följdfrågor gavs. Genom intervjun fick lärarna möjlighet att fördjupa sina uppfattningar om fallbeskrivningarna samt mer generellt utifrån undersökningens syfte och frågeställningar uttrycka sina åsikter och övertygelser.

Valet att använda fallbeskrivningar gjordes för att öka validiteten i undersökningen. Enligt Svenning (2003) så kan fallbeskrivningar konkretisera och mäta det undersökningen verkligen avser att mäta. Fallbeskrivningarna ger en större möjlighet att fokusera på det som undersökningen syftar till och ger därmed ett större stöd och underlag till intervjun.

3.2.1 Operationalisering

För att översätta de centrala begreppen i denna undersökning och lyfta frågeställningen gjordes en översättning av litteraturen genom operationalisering till en intervjuguide och två fallbeskrivningar. Patel och Davidsson (2003) menar att operationalisering är en process som äger rum när teorin i litteraturgenomgången översätts till intervjufrågor och en intervjuguide.

För att underlätta operationaliseringen har undersökningens intervjufrågor delats in i tre kategorier; genus, ämnesinnehåll och betyg och bedömning, dessa kan direkt relateras till de övergripande frågeställningarna. Vilket även kan läsas nedan har fallbeskrivningarna sin grund i viktiga begrepp och undersökningens frågeställningar.

3.2.2 Intervju

Intervjuerna i undersökningen benämns av Dahmström (2005) som besöksintervjuer och kan beskrivas som en metod som ibland är nödvändig för att få intervjupersonerna att ge utförliga svar med hög kvalitet. Valet av denna intervjuform grundar sig i de för- och nackdelar som Dahmström (2005) beskriver.

Fördelar:

- Många och svåra frågor kan ställas, som kan förklaras och redas ut under intervjun med olika visuella hjälpmedel.
- Besöksintervjuer ger en större möjlighet att kunna stimulera och ge stöd åt intervjupersonen.
- Större möjlighet att ställa känsliga frågor då anonymitetsskyddet kan förstärkas.
- Intervjupersonen har lättare att besvara öppna frågor.

Nackdelar:

- Beroende på hur stor undersökningen är kan en besöksintervju vara dyr och ta lång tid.
- Risk för att de som intervjuar påverkar svaren genom till exempel ordval och tonfall.
- Besöksintervjuer kan påverka svaren eftersom intervjupersonens prestige inför intervjuaren kan ge överdrivna svar.

(Dahmström, 2005)

Kvale och Brinkman (2009) beskriver en forskningsintervju som ett professionellt samtal som bygger på vardagslivets samtal, där kunskapen i intervjun konstrueras mellan intervjuaren och den intervjuade. Vidare menar Kvale och Brinkman (2009) att en intervju är ett utbyte av tankar och idéer mellan två personer som har ett fördjupat intresse för ämnet. Eftersom det lämpar sig väl med undersökningens fenomenografiska ansats har en semistrukturerad intervjuform använts. Med detta menas att samma frågor ställs till alla intervjupersoner.

Frågorna har öppna svarsmöjligheter och ger människor större möjlighet att säga sin åsikt om samma frågor (Kvale, 1997).

En del av intervjuguidens frågor var självkonstruerade medan vissa var direkt tagna från den nationella utvärderingen (Skolverket, 2003). De tre frågor som är utvalda från den nationella utvärderingen lämpar sig till denna undersökning och dess syfte. Detta ger oss en större bredd i undersökningen och med den nationella utvärderingen som grund går dessa frågor att jämföra med det vi kommer fram till i vårt undersökningsområde.

Den nationella utvärderingen kan liknas vid en sammanställning som bygger på ett samarbete mellan forskare och lärare från olika discipliner för ämnet idrott och hälsa. De medverkande har fått i uppdrag av skolverket att lyfta och belysa hur skolämnet idrott och hälsa utvecklats under senare år (Skolverket, 2003).

3.2.3 Fallbeskrivningar

Fallbeskrivningarna som användes vid intervjutillfället i denna undersökning beskriver två elever i samma ålder och liknande kunskaper i ämnet idrott och hälsa. Utformningen av fallbeskrivningarna utgår från vissa grundläggande begrepp som kan hittas i de nationella kursmålen (www.skolverket.se). Eftersom fallbeskrivningarna är avkönade har vissa ord, generella begrepp och egenskaper som kan hänvisas till de olika könen lagts in. Detta för att få en extra dimension i intervjun och undersöka om och i så fall varför de intervjuade lärarna anser att fallbeskrivningarna är könsspecifika. Fall ett beskriver en pojke medan fall två beskriver en flicka. Fallbeskrivningarna är självkonstruerade utifrån egna erfarenheter från skolverksamheten och detta har givit en större möjlighet att fokusera på undersökningens syfte och frågeställningar vid intervjutillfället. Fallbeskrivningarna finns även tillgängliga att läsa som bilaga.

3.3 Urval

Undersökningen grundar sig i ett så kallat strategiskt urval. Detta kan beskrivas som att intervjupersonerna valts utifrån kända egenskaper, i detta fall lärare från grundskolans senare år i ämnet idrott och hälsa (May, 2001).

Urvalet av intervjupersoner har sin grund i undersökningens syfte och frågeställningar. Viktigt för urvalet av intervjupersoner var att lyfta fram olika aspekter som kan påverka betygsbedömningen för lärare i idrott och hälsa. Med tanke på detta resonemang är

spridningen av urvalet lärare som har varit verksamma länge, till de som endast arbetat några år stor. På detta sätt möjliggörs i undersökningen att lyfta aspekter såsom lärares sociala bakgrund och erfarenheter, som kan visa sig ha en viss inverkan vid betygsbedömningen. Valet att intervjua både manliga och kvinnliga lärare grundar sig även i ovanstående resonemang.

För att enklast få ett tillfredsställande deltagarantal till våra intervjuer har vi valt att arbeta i två kommuner. För att undersökningen ska öka i tillförlitlighet har statistik från dessa kommuner tagits fram som också visar att flickor har lägre betyg än pojkar i idrott och hälsa

3.4 Genomförande

Vår metod bygger på en kvalitativ undersökning där intentionen var att ta reda på hur lärare förhåller sig till bedömning av elever och hur genusskillnader visar sig i betyget i ämnet idrott och hälsa. Denna undersökning har baserats på intervjuer som bygger på två fallbeskrivningar av elever.

Innan intervjuerna startade gjordes en kort presentation av oss själva och syftet med undersökningen. För att skapa en behaglig stämning för intervjupersonerna var upplägget av intervjuerna på ett sådant sätt att de först fick beskriva sin bakgrund, sitt namn, antal år som lärare och så vidare. Därefter fortsatte intervjuerna med allmänna frågor om begreppen betyg och bedömning.

Under andra delen av intervjun fick intervjupersonerna läsa två fallbeskrivningar för att därefter svara på frågor som var direkt kopplade till fallbeskrivningarna. Syftet med denna del av intervjun var att på ett mer specifikt sätt lyfta problematiken med genusskillnader i ämnet idrott och hälsa.

3.5 Dataanalys

Larsson (1986) beskriver en kvalitativ analys enligt nedan.

Att en metod är kvalitativ innebär att den handlar om hur man ska karaktärisera något – hur man ska gestalta det (Larsson, 1986:7)

Bearbetningen och kategoriseringen av svaren från intervjuerna tolkas och undersöks i denna undersökning enligt Larssons beskrivning av en kvalitativ analys.

Transkriberingen av intervjuerna gjorde vi tillsammans för att på bästa sätt öka graden av validitet och reliabilitet i undersökningen. Transkriberingen skedde alltid direkt efter intervjutillfället och enligt Wallén (1993) är detta arbetssätt att föredra eftersom det kan finnas saker som endast uppfattas om man känner till sammanhanget. Denna del av dataanalysen utgick även från en fenomenografisk ansats som innebär följande arbetsgång:

1. De inspelade intervjuerna transkriberas och avlyssnas.
2. Bekanta sig med det skriftliga materialet och skapa sig ett helhetsintryck.
3. Analys av intervjuerna i olika beskrivningskategorier.
4. Analysen resulterar i kategorisering av de olika beskrivningarna.

(Uljens, 1989)

3.6 Etiskt förhållningssätt

Humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning ska enligt vetenskapsrådet utföras med fyra huvudkrav. Dessa är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2006).

Enligt vetenskapsrådet (2006) innebär informationskravet att de personer som deltar ska informeras om syftet med undersökningen samt hur undersökningen går tillväga. Intervjupersonerna i denna undersökning har upplysts om att deras deltagande är frivilligt och att de när som helst under intervjun kan avbryta deras medverkan. Samtliga intervjupersoner i vår undersökning har informerats med ett brev som skickades ut innan intervjun.

Genom informationsbrevet vilket beskriver vad det är som ska undersökas och hur det ska undersökas, har samtycke enligt samtyckeskravet, med intervjupersonerna nåtts. I brevet fick intervjupersonerna även veta att intervjun spelas in, men också att den endast avlyssnas av oss två som skriver arbetet för transkribering.

De deltagande personerna har noterats enligt konfidentialitetskravet om att all information ska behandlas konfidentiellt och att varken intervjupersonerna eller skolan skulle kunna identifieras i arbetet. Endast vi som gör undersökningen vet vem som svarat vad under intervjuerna och endast vi har tillgång det insamlade materialet (Vetenskapsrådet, 2006).

Med sitt samtycke att delta i undersökningen godkände de deltagande att alla deras uppgifter kan komma att användas i denna undersökning. Enligt nyttjandekravet får personliga uppgifter endast användas i forskningssyfte. Det innebär att personuppgifter som samlats in i denna undersökning egentligen får användas av andra forskare om de lånas ut av oss, men endast om de följer de förpliktelser vi lovat de deltagande personerna (Vetenskapsrådet, 2006). I denna undersökning har vi lovat att det insamlade materialet endast kommer användas av oss.

3.7 Validitet och reliabilitet

Enligt Patel och Davidsson (1991) står validitet och reliabilitet i förhållande till varandra, vilket innebär att fokus måste läggas på båda begreppen, det ena förutsätter det andra.

Patel och Davidsson (1991) menar att validitet är överensstämmelsen mellan vad forskaren säger att man ska undersöka och det som faktiskt undersöks. I den här undersökningen har en god validitet säkrats genom att säkerställa innehållsvaliditeten och den samtidiga validiteten. Innehållsvaliditeten innebär att en väl insatt person i undersökningen får granska mätinstrumentet vilket har gjorts av våra handledare som följt oss under hela processen. Den samtidiga validiteten betyder att mätinstrumentet prövas på en person som uppfyller samma krav som de personer instrumentet avser att undersöka vilket har testats på en lärare i ämnet idrott och hälsa.

Enligt Patel och Davidsson beskrivs reliabilitet som tillförlitligheten i forskningen. Enligt Svenning (2003) måste tillförlitlighet i många olika aspekter vara närvarande i undersökningen för att uppnå en god reliabilitet. För att öka reliabiliteten i undersökningen användes semistrukturerade intervjuer. För att ytterligare aspekter av en god reliabilitet skulle uppnås medverkade vi båda under samtliga intervjutillfällen. Att en extra person deltar under intervjutillfället gör att man uppnår det som Patel och Davidsson (1991) kallar för interbedömarreliabilitet, vilket kan beskrivas som ett mått av reliabilitet. På så sätt har diskussioner kunnat föras om det som utspelats under intervjun för att se om saker uppfattats likadant. Intervjuerna har också spelats in vilket gjort det möjligt att lyssna på intervjuerna flera gånger och säkerställa att allt uppfattas korrekt.

3.8 Förförståelse

Som elever på lärarutbildningen där problematiken kring genusskillnader inom undervisningen i idrott och hälsa diskuteras flitigt har författarna till denna undersökning hämtat en viss kunskap inom området. Viss förförståelse har även erhållits från verkligheten ute på skolor från praktik och vikariat.

4 Resultat

Nedan följer en sammanställning av empirin som tagits fram från åtta intervjuer med lärare i ämnet idrott och hälsa för grundskolans senare år. Empirin som tagits fram har kategoriserats i olika grupper i enlighet med undersökningens frågeställning. Kategorierna som beskrivs är ämnesinnehåll, betyg och bedömning och genusskillnader.

4.1 Presentation av intervjupersoner

Tabell 5. Presentation av lärare

Lärare	Kön	Ålder	Antal år som lärare	Ämneskombination	Kommun
1	<i>Kvinna</i>	53	24	<i>Engelska och idrott & hälsa</i>	<i>Halmstad</i>
2	<i>Man</i>	44	20	<i>Datakunskap och idrott & hälsa</i>	<i>Halmstad</i>
3	<i>Kvinna</i>	34	2,5	<i>Engelska och idrott & hälsa</i>	<i>Halmstad</i>
4	<i>Kvinna</i>	27	4	<i>Tyska och idrott & hälsa</i>	<i>Halmstad</i>
5	<i>Kvinna</i>	36	12	<i>Idrott & hälsa</i>	<i>Falkenberg</i>
6	<i>Man</i>	30	7	<i>Matematik, NO och idrott & hälsa</i>	<i>Falkenberg</i>
7	<i>Man</i>	37	4	<i>Matematik, NO och idrott & hälsa</i>	<i>Halmstad</i>
8	<i>Man</i>	44	16	<i>Idrott & hälsa</i>	<i>Falkenberg</i>

4.2 Presentation av kategori 1; ämnesinnehåll

Enligt de intervjuvar som gavs i undersökningen anses dans vara den viktigaste aktiviteten som enligt lärarna bör dominera ämnets innehåll. Hälften av de intervjuade lärarna angav dans som ett av de viktigaste momenten för idrott och hälsa. Ett antal lärare menade att bollsport och simning bör vara en stor del av undervisningen. Övriga aktiviteter som nämndes en eller ett par gånger var: lek, redskap, friidrott, friluftsliv, gymnastik och orientering. *”Dans och rörelse är väldigt viktig. Att förstå att alla kan röra på sig men att man ser lite olika ut och dans är en bra aktivitet för att nå detta (lärare 5).”*

Många av de intervjuade lärarna delar uppfattningen om att det inte är aktiviteterna i sig som är väsentliga utan att man bör fokusera mer på hälsoperspektivet, den sociala aspekten och det livslånga lärandet. *”Bollsporter är inte viktigare än redskap och redskap är inte viktigare än friidrott, utan det är de överliggande begreppen som är viktigare och att applicera de på olika moment (lärare 2).”*

Den aktivitet som förekommer mest under de intervjuade lärarnas lektioner är lek. Den aktivitet som av lärarna anses vara näst vanligast under deras lektioner är bollspel. Övriga aktiviteter som nämndes en eller två gånger av lärarna som vanligt förekommande under deras lektioner var kondition/styrka, samarbetsövningar, gymnastik/redskap och dans. *”Det blir lätt mycket lekar i kombination med spel (lärare 7).”*

Mer än hälften av de intervjuade lärarna menar att man ofta arbetar i olika block, vilket innebär att man endast ägnar sig åt en aktivitet under en viss period. Dock är det, trots detta arbete i olika perioder, de ovanstående aktiviteter som klart dominerar undervisningen. En lärare nämner faran med att bli bekväm och fastna i gamla hjulspår och att man då kör samma aktiviteter som man alltid gjort (lärare2).

Det som nästan alla lärare nämner som en av de tre viktigaste lärdomarna de vill förmedla till sina elever är det livslånga lärandet. De vill genom sin undervisning lära att hälsan är något man måste ta tillvara på hela livet och att varje elev måste hitta en träningsform som passar dem. De vill variera sin undervisning så mycket som möjligt för att kunna erbjuda eleverna hela smörgåsbordet av ämnet idrott och hälsa. *”Att man lär för livet, inte bara till skolan utan att man tar med sig det ut i livet (lärare 6).”* Att utveckla elevernas sociala egenskaper anses av lärarna också vara en viktig lärdom som undervisningen av idrott och hälsa ska ge. Med deras sociala egenskaper menar lärarna att de vill utveckla eleverna till bra medmänniskor som visar hänsyn och respekt för varandra. Hälften av lärarna vill framhäva samarbete och att kunna hantera grupprelationer som en av de tre viktigaste aspekter som undervisningen av idrott och hälsa skall ge. En av de tillfrågade lärarna anser att kunskap om hälsa bör anses som en av de tre viktigaste lärdomarna.

Enligt en stor del av lärarna i denna undersökning är det dans och rörelse till musik som ger det högsta deltagandet bland flickor. I pojkarnas fall menar flertalet av lärarna att det är bollspel som ger högst närvaro. *”Bollspel är inte på samma villkor, det gynnar killarna eftersom de har bättre förutsättningar (lärare 8).”* En övrig synpunkt som förs fram av några lärare är att det på senare år har skett en förändring bland elevernas intresse och att det idag är fler flickor som sysslar med olika typ av bollspel på sin fritid. *”Killar hittar gemenskapen inom idrotten, medan tjejer kanske gör det i andra forum under den här åldern. På detta sätt skapar killarna sig ett försprång (lärare 6).* Dock är uppfattningen att det fortfarande är så att pojkar är mest framstående under bollspelslektionerna och att det kan bero på att fler pojkar

än flickor fortfarande utövar dessa aktiviteter på sin fritid. *”Vissa tjejer har inte det här seendet, var man skall befinna sig i olika spel och lek (lärare 5).”* Ett fåtal lärare nämner även tävlingsmomentet som en skillnad på pojkar och flickors deltagande i aktiviteter eftersom pojkar anses vara mer tävlingsinriktade. *”Lite genetiskt med att killar vill visa upp sig och tävla, medan tjejer mer rörelse till musik (lärare 1).”*

4.3 Presentation av kategori 2; betyg och bedömning

Flertalet av de åtta lärarna i denna undersökning anser att det är svårt med bedömningen i ämnet idrott och hälsa. Hälften menar att läroplanen för ämnet idrott och hälsa är för vagt utformad och att det finns ett stort utrymme för egen tolkning. Detta gör i sin tur att man ofta tvivlar på sig själv eftersom man inte har några konkreta kriterier att följa. När lärarna får möjlighet att jämföra med sitt teoretiska ämne menar praktiskt taget alla av dem att det är en stor skillnad vid betygsbedömningen. Detta menar dem också går att relatera till att ämnet idrott och hälsa har mycket mer diffusa kriterier i sina styrdokument och att de är mycket tydligare i deras teoretiska ämnen. *”Det skiljer sig väldigt mycket och därför är dialogen så viktig i idrottsämnet (lärare 6).”* En övrig aspekt av bedömningen som lärarna tar upp är svårigheten att motivera betyg för eleverna. Även detta menar lärarna knyter an till den vaga utformningen av läroplanen. *”Jag tycker ändå att bedömningen har blivit lättare, men man hamnar alltid i diskussion med eleverna om varför man får en viss bedömning och ett visst betyg, men man har alltid stöd i sin läroplan (lärare 2).”*

Vissa av lärarna menar att det inte är svårt med bedömning och betygssättning i ämnet idrott och hälsa, men att det kan vara svårt att motivera och förklara för eleverna eftersom de fortfarande tänker betyg i banor av resultat. Den sista läraren anser endast att problemet med betygssättningen ligger i när det kommer till elever som befinner sig på den högsta betygsnivån.

Mer än hälften av de åtta tillfrågade lärarna menar att de alltid utgår från kursmålen innan de sätter sina betyg. De lite mer specifika aspekter som nämns av lärarna är närvaro, resultat, intresse för ämnet, ledarskap, sociala kunskaper och rörelsemönster. I grund och botten anser dock de flesta att det är graden av aktivitet hos eleverna som är mest väsentligt för att de ska få möjlighet att visa sina kunskaper. *”Sen är det ju det, ser jag dem göra sitt bästa så kan jag inte sätta underkänt (lärare 7).”*

Ett litet antal av lärarna menar att betygsbedömningen skiljer sig när det gäller de högre betygen, såsom väl godkänt och mycket väl godkänt. I relation till dessa betyg menar lärarna att de lägger mer fokus på prestation och att eleverna kan visa sina kunskaper. *"Prestation plus att man är en bra förebild är en förutsättning för ett MVG (lärare 1)."* I förhållande till vad de utgår ifrån när de sätter ett betyg går det även att nämna att nästan alla av de åtta tillfrågade lärarna anser att utveckling är viktigare än resultat vid bedömning i idrott och hälsa. Däremot anser en av lärarna att det ligger en problematik i detta eftersom man ändå alltid måste utgå från styrdokumentens mål. *"Resultatmässigt så gör ju egentligen den som utvecklats bättre resultat, men man måste ändå koppla till målen. För tänk på den som gör en stor utveckling men ändå inte når alla målen. Då hamnar man i bryderier (lärare 2)."*

Majoriteten av lärarna i undersökningen skulle ge ett mycket väl godkänt till de beskrivna eleverna i fallbeskrivningarna. En av lärarna anser att eleverna ligger på ett väl godkänt men att genom handledning skulle de tids nog kunna uppnå de högsta kriterierna. *"De här har nått så pass långt i sin personliga utveckling så att de har fattat läget (lärare 2)."*

Däremot tycker en annan lärare att eleven som beskrivs i fall 1 uppnår ett mycket väl godkänt men att eleven i fall 2 endast uppfyller kraven för ett väl godkänt. Detta grundar läraren på att eleven endast är duktig i ett moment som endast görs några gånger per år, däremot förklarar läraren att i detta fall krävs mer information om eleven. *"Jag ser bara att den är duktig i redskapsgymnastik vilket innebär att eleven är duktig på fyra lektioner under ett år (lärare 8)."*

De egenskaper som lärarna i denna undersökning grundar sin betygsättning på är att eleverna är ambitiösa, hjälpsamma, pushar, duktiga, presterar, försöker utveckla sig, social kompetens, inställning, friskvårdande attityd, ledarskap och bra förebild. Hälften av lärarna anser att socialkompetens, ledarskap och att eleverna är hjälpsamma är de tre viktigaste egenskaperna som ligger till grund i bedömningen av fallbeskrivningarna. *"Förmåga att hjälpa kamraterna, att man inte sätter sig alltid själv främst bara för att jag är duktig utan att man kan pusha sina kompisar till att bli bättre (lärare 2)."* Att de beskrivna eleverna är ambitiösa och presterar/duktiga nämner några lärare som viktiga kvaliteter. De andra egenskaperna nämns endast av ett fåtal lärare som viktigt underlag för bedömningen.

Lärare 8 som bedömde fall två som ett väl godkänt anser att det inte är några egenskaper som ligger till grund för betyget utan endast resultat, läraren ser den beskrivna eleven som positiv men tycker att det inte har mycket att göra med betyget.

4.4 Presentation av kategori 3; genuskillnader

Majoriteten av de åtta intervjuade lärarna tycker inte att läroplanen gynnar något kön, enligt lärare fem är det upp till var och en att tolka läroplanen så att den blir rättvis. Vissa anser att läroplanen gynnar flickor eftersom de är mer mogna och ordningsamma. *”Kanske är det så att tjejerna gynnas för de ser det inte som viktigast att göra flest mål och hoppa längst (lärare 1).”*

Att tidigare statistik visar att pojkar har bättre betyg än flickor i ämnet idrott och hälsa anser de flesta lärare bero på att det har varit inriktat väldigt mycket på resultat och att lektionerna består av aktiviteter som gynnar pojkar som t.ex. bollspel. *”Bollspel är inte på samma villkor, gynnar killarna för de har bättre förutsättningar (lärare 8).”*

Många av lärarna anser att killar har bättre förutsättningar som gör att de presterar bättre. *”Genetiskt har killarna bättre förutsättningar (lärare 4).”* Ett fåtal nämner däremot att pojkar tar för sig mycket mer och är även väldigt dominant under lektionerna i idrott och hälsa. En utav lärarna talar om fostran som en viktig aspekt, omedvetet fostras pojkar att bli mer tåliga och vilja tävla medan det inte görs med flickor. *”Fostrar barnen omedvetet, när flickorna ramlar, ojoj hur gick det? Kom så ska jag blåsa. Medan vi med killarna säger, åh det var ingen fara, upp med dig igen (lärare 1).”*

Enligt mer än hälften av de tillfrågade lärarna är fallbeskrivningarna i undersökningen könsspecifika, trots att det bara står eleven i beskrivningen så anser de att fall ett är en pojke och att fall två är en flicka. De intervjuade lärarna ser det oftast som att bollsport är förenat med pojkar medan gymnastik och redskap förenas med flickor. *”Generellt sett är det fler killar som spelar fotboll och naturligtvis påverkar detta mina förutfattade meningar (lärare 1).”*

Många av lärarna tycker att det är fler och fler flickor som är aktiva inom någon form av bollsport men några lyfter fram att eleven i fall ett är tävlingsinriktad, något som syns tydligare hos pojkar och som de anser är karaktäristiskt för könet. *”Om detta har med*

föreningsidrotten att göra, deras sätt att driva ungdomar, om det är genusbundet vet jag inte, men det är ofta att man ser att killar är mer resultatriktade och tävlingsinriktade, man kan se killar som blir så arga att de börjar gråta lärare (lärare 6).” Ett fåtal av lärarna anser däremot att det bara är aktiviteterna i sig som gör de könsspecifika medan vissa nämner att det är förutfattade meningar som gör att fallbeskrivningarna delas upp i kön. ”Detta gör man dock med jämna mellanrum när man läser något, att man har förutfattade meningar (lärare 1).” Ett par av lärarna menar att fallbeskrivningarna kan relateras till båda könen, där lärare två anser att tjejer har blivit tuffare på senare tid och att de har pondusen att vägleda och hålla aktiviteter.

5 Diskussion

Nedan diskuteras resultatet av undersökningen i tre kategorier; ämnesinnehåll, betyg och bedömning samt genusskillnader.

5.1 Ämnesinnehåll

Det som är mest påtagligt av lärarnas intervjusvar är vad de egentligen tycker är viktigt ämnesinnehåll och vad som faktiskt bedrivs under deras lektioner. Enligt de intervjusvar som gavs i undersökningen anses dans vara den viktigaste aktiviteten inom ämnet idrott och hälsa. Dock är det så att bollsport och lek är de vanligast förekommande aktiviteterna under deras lektioner, vilket kan beskrivas som ett motsatsförhållande. Att lärarna har en bild av vad som anses vara viktigt ämnesinnehåll i enlighet med läroplanen, men att de i verkligheten väljer andra aktiviteter kan bero på många olika faktorer. De tre påverkansfaktorer som Larsson (2008) nämner och som gör att lärare i idrott och hälsa, när det kommer till genusproblematiken i skolan, hellre anpassar sin undervisning i stället för att utmana de traditionella könsmodellerna som finns kan vara en sådan faktor. En av de tre faktorer som Larsson (2008) nämner är tävlingsidrottens påverkan för undervisningen i idrott och hälsa och denna uppfattning verkar enligt denna undersökning stämma väl överens. Fortfarande verkar det vara så att det är de klassiska tävlingsidrotterna och bollspelen som dominerar ämnets innehåll. För att ytterligare understryka att detta förhållande råder går det att hänvisa till den nationella utvärderingen av grundskolans senare år (Skolverket, 2003). Bollaktiviteter beskrivs av lärarna även i denna undersökning som den vanligaste aktiviteten under deras lektioner. Ett par lärare menar att pojkar fortfarande är mest framstående under bollspelslektioner och att detta kan bero på att fler pojkar än flickor utövar dessa aktiviteter under sin fritid i föreningsidrotten.

Även den faktor som Larsson (2008) nämner om att lärare i idrott och hälsa idag är duktiga på att analysera begreppet genus teoretiskt men sämre på att praktiskt i undervisningen tillämpa det, kan även det vara en faktor till varför bollsport dominerar undervisningens innehåll. Det råder enligt Larsson (2008) inget tvivel om att begreppet genus diskuteras flitigt under lärarutbildningen för idrott och hälsa. Genusproblematiken kvarstår dock i undervisningen eftersom lärarna inte har redskap för att praktiskt förändra undervisningens utformning, vilket leder till att man arbetar vidare efter de traditionella mönstren där bollaktiviteter dominerar undervisningens innehåll.

Ytterligare en aspekt om varför bollsport verkar dominera ämnets innehåll och som majoriteten av de åtta lärarna i undersökningen nämner är att man ofta arbetar i så kallade block, vilket innebär att man endast ägnar sig åt en aktivitet under en viss period. Det leder i sin tur att bollsporter såsom volleyboll, handboll, fotboll, innebandy och basket delas in i olika perioder vilket tidsmässigt upptar en stor del av en termin. Dock delas till exempel dans, som egentligen också går att dela upp i olika grenar, inte upp på samma sätt. Detta kan relateras till det som Larsson (2008) nämner om att lärare i idrott och hälsa inte vågar bryta de traditionella mönster som finns inom ämnet. Vad som även kan tilläggas är att författarna till denna undersökning utifrån sin egen erfarenhet från utbildningen för lärare i idrott och hälsa upplevt samma typ av upplägg. Undervisningen bestod även här av att de klassiska bollspelen delades upp i olika block, medans dans endast skedde under en enskild period. Det är inte bara dans, utan även redskap, friidrott, gymnastik är fullt möjliga att dela upp i olika block. Dock kvarstår enligt denna undersökning, de klassiska bollsporterna att vara det dominerande inslaget i undervisningen i idrott och hälsa.

Vad som även är intressant att diskutera är att mer än hälften av lärarna menar att det inte är aktiviteterna i sig som är det väsentliga utan att man bör fokusera mer på hälsoperspektivet, den sociala aspekten och det livslånga lärandet. Dessa tre begrepp lyfts även av de intervjuade lärarna som de viktigaste lärdomarna som undervisningen av idrott och hälsa skall ge.

”Bollsporter är inte viktigare än redskap och redskap är inte viktigare än friidrott, utan det är de överliggande begreppen som är viktigare och att applicera de på olika moment (lärare 2).” Det som går att konstatera, trots dessa ovan nämnda tankar, är att de överliggande begreppen i dagens undervisning inom idrott och hälsa främst appliceras genom de klassiska bollsporterna. Detta förhållande får naturligtvis betydelse för elevernas möjligheter att tillgodose sig undervisningen och den kunskap som erbjuds. Det som är väsentligt för denna undersökning är att lärarna anser att pojkar har bättre förutsättningar i bollaktiviteter och detta bör således påverka genuskillnaderna i ämnet idrott och hälsa. *”Bollspel är inte på samma villkor, det gynnar killarna eftersom de har bättre förutsättningar (lärare 8).”* Enligt merparten lärarna är det så att bollspel ger det högsta deltagandet bland pojkar medan mer än hälften menar att dans och rörelse till musik uppskattas mest av flickorna. Även den nationella utvärderingen beskriver detta dilemma och även i den undersökningen visar det sig att bollsport och lekar är vanligast i undervisningen. Dock anser inte lärarna att dessa aktiviteter är viktigast. Dessutom kan det noteras att de aktiviteter som är vanligast är de aktiviteter som är populärast bland pojkarna. De aktiviteter som är populärast bland flickor

ligger i den nationella utvärderingen först på sjunde plats på listan av de vanligaste aktiviteterna i undervisningen. Vad som även är viktigt att notera är att dans nämns i kursplanen för ämnet, men det gör inte bollaktiviteter. (Skolverket, 2003). Även detta resonemang ger en indikation om att ämnets innehåll uppskattas mer av pojkarna och kan därför med tanke på ämnets innehåll vara en nackdel för flickorna.

Även att utveckla elevernas sociala egenskaper anser många av de åtta intervjuade lärarna också vara en viktig lärdom som undervisningen av idrott och hälsa ska ge. De sociala egenskaper som lärarna främst vill utveckla är hänsyn, respekt, samarbete och förmågan att hantera grupprelationer. Detta resonemang får lärarna stöd av i styrdokumentet.

Ämnet idrott och hälsa syftar till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala förmåga samt ge kunskaper om den egna livsstilens betydelse för hälsa (www.skolverket.se).

Det som kan vara intressant att diskutera är det som lärare sex nämner när han menar att pojkar hittar gemenskapen inom idrotten medan flickor kanske gör det i andra forum under den här åldern. Om idrottsundervisningen påverkas av föreningsidrottens normer och traditioner samt att lektionerna domineras av de klassiska bollsporterna bör detta enligt lärare sex resonemang leda till att killar har ett försprång gentemot flickorna.

5.2 Betyg och bedömning

Det mest väsentliga att uppmärksamma kring lärarnas intervjusvar från frågor om betyg och bedömning är att alla tillfrågade upplever någon slags svårighet med denna aspekt. Många anser att den diffusa och icke konkreta utformningen av kursplanen och betygsriterierna är den stora anledningen. Den läroplan man idag arbetar efter (Lpf 94) har nu funnits i sexton år och därför kan det upplevas som konstigt att lärarna fortfarande tycker att det är svårt att förhålla sig till den. Eftersom det är den fria tolkningen av kursplanen och betygsriterierna som är grunden för lärares bedömning gör detta att den kan skilja sig från skola till skola och lärare till lärare. När lärarna i denna undersökning fick svara på vilka specifika egenskaper de utgår ifrån när de sätter ett betyg hamnade närvaro och resultat högt upp. Däremot anser merparten av de åtta lärarna att det är graden av aktivitet som är mest väsentlig för deras betygsunderlag. Lärarnas svar tyder på deras strävan att hitta ett konkret underlag att bedöma. Detta resonemang kan leda till att lärarna i slutändan koncentrerar sig på elevernas prestation och resultat, vilket som tydligast framträder vid de högre betygen. ”*Prestation plus att man är*

en bra förebild är en förutsättning för ett MVG (lärare 1).” Detta kan vara en aspekt som påverkar genusskillnaderna i betyget för idrott och hälsa.

När det kommer till det som lärarna i denna undersökning benämner som graden av aktivitet är det intressant att hänvisa till den nationella statistiken från 2008/2009 som menar att flickor procentuellt oftare får ett godkänt betyg i jämförelse med pojkar. Enligt lärarsvaren i denna undersökning är graden av aktivitet den viktigaste faktorn för att få ett godkänt betyg. *”Sen är det ju det, ser jag dem göra sitt bästa så kan jag inte sätta underkänt (lärare 7).*” För de högre betygen menar dock lärarna i denna undersökning att det krävs mer än att bara delta och göra sitt bästa. Eftersom att pojkarnas mest populära aktivitet bollsport fortfarande är det som dominerar undervisningen för ämnet borde detta betyda att de har större möjligheter att nå ett högre betyg jämfört med flickorna.

Uppfattningen att ämnet idrott och hälsa är komplext och att det därför är svårt att bedöma får stöd från denna undersökning där de flesta lärare menar att deras teoretiska ämne är väldigt mycket mer konkret och enklare att förhålla sig till. *”Det skiljer sig väldigt mycket och därför är dialogen så viktig i idrottsämnet (lärare 6).*” Detta citat hänvisar till vikten av att föra samtal och vara närvarande för eleverna och detta relaterar till det begrepp som Larsson (2008) benämner som skapandet av ett professionellt språk för undervisningen i idrott och hälsa. Ett professionellt språk kan vara till hjälp i dialogen med elever, kollegor och föräldrar men kan även fungera som ett hjälpmedel för att bearbeta kursplanens intentioner. Ur ett genusperspektiv är detta även väsentligt eftersom att ett professionellt språk kan underlätta att på ett mer konkret sätt tydliggöra genusskillnader för lärare i kursplanen.

De egenskaper som de intervjuade lärarna grundar sin betygsättning och bedömning på är att eleverna är hjälpsamma, deras sociala kompetens, att de försöker utveckla sig, deras inställning till ämnet, ledarskap, deras prestationer samt att de bör vara en god förebild. Bortsett från elevernas prestationer är detta begrepp som alla är lite vaga och öppna för fri tolkning hos läraren. Hur stor kan inte skillnaden i uppfattning om vad som kännetecknar en god förebild vara mellan två lärare? Hur många olika typer av ett bra ledarskap finns det egentligen? Existerar det genusskillnader i dessa oklara egenskaper? Detta är frågor som varje lärare i idrott och hälsa bör ställa sig inför varje enskild betygsättning. I relation till detta resonemang är det intressant att lyfta det som Larsson (2008) menar kan utveckla och förbättra genusproblematiken i ämnet, skapandet av ett tydligare kunskapsobjekt. Det känns

inte som att inriktningen mot ett tydligare hälsoperspektiv, vilket kan ses som ett kunskaps objekt i dagens kursplan (www.skolverket.se), har fått någon större betydelse för genusproblematiken som fortfarande enligt denna undersökning är högst närvarande i ämnet. Med ett tydligare kunskapsobjekt får lärarna ett redskap att knyta an sina funderingar och detta kan i sin tur leda till en mer rättvis bedömning.

Arbets sättet att arbeta i så kallade block är väldigt vanligt förekommande ute på skolorna. Vilket har visat sig i denna undersökning är detta arbetssätt viktigt att återkomma till även när det gäller genusproblematiken kring betyg och bedömning i ämnet idrott och hälsa. *”Jag ser bara att den är duktig i redskapsgymnastik, vilket innebär att eleven är duktig på fyra lektioner under ett år (lärare 8).”* Med tanke på hur lärare åtta resonerar lyfts problematiken kring arbetssättet med att arbeta med vissa specifika aktiviteter under en viss tidsbestäm d period. Eftersom det bevisligen, enligt denna undersökning och den nationella utvärderingen (2003), finns stora genuskillnader i vilka aktiviteter som uppskattas av pojkar och flickor får detta arbetssätt konsekvenser för flickors möjlighet att visa sina kunskaper i större utsträckning jämfört med pojkarna. För att tydligöra problematiken diskuteras nedan hur de två elever som beskrivs i undersökningens fallbeskrivningar påverkas av arbetssättet med så kallad blockundervisning.

Fallbeskrivningarna i denna undersökning beskriver två elever med liknande egenskaper och kunskaper som uppfyller kraven för de högre betygen. De flesta av de tillfrågade lärarna hade enligt denna undersökning satt samma höga betyg på de båda eleverna. Men börjar man resonera kring blockundervisningen och enligt hur lärare åtta tänker får det betydelse för de beskrivna elevernas möjlighet att visa sina kunskaper. Detta visar sig framförallt tydligt för eleven som beskrivs i fallbeskrivning två, som har gymnastik som sitt specialområde, eftersom elevens möjlighet att visa sina kunskaper begränsas enligt lärare åtta till endast fyra lektioner på ett år. Lärare åtta är den enda som säger det rakt ut, men eftersom bollsport enligt denna undersökning upptar den största delen av undervisningen, betyder detta indirekt att även övriga lärares ämnesinnehåll begränsar eleven med gymnastik som specialområde. Denna elev har inte alls samma möjligheter och lika många tillfällen att visa sina kvaliteter och egenskaper som eleven i fall ett.

5.3 Genusskillnader

Vad som är noterbart efter intervjuerna om fallbeskrivningarna i denna undersökning är att övervägande antalet av de åtta tillfrågade lärare anser att de är könsspecifika. Lärarna grundar sina genusföreställningar främst efter vilka aktiviteter som de beskrivna eleverna är duktiga på och som de tycker om. Detta isärhållande om att vissa aktiviteter är manliga respektive kvinnliga relaterar starkt till Hirdmans (1988) begrepp dikotomi, vilket innebär isärhållandets lag som hänvisar män och kvinnor till olika egenskaper, platser och olika jobb. Det är naturligtvis lätt att lärarna omedvetet påverkas av denna föreställning eftersom samhället ser ut som det gör, där kvinnliga och manliga egenskaper är starkt åtskilda. Det viktigaste för lärarna att tänka på är att inte låta dessa traditionsbundna föreställningar om genus påverka deras syn på eleverna. Detta kan i så fall få stora konsekvenser för bedömningen i ämnet idrott och hälsa eftersom det enligt denna undersökning verkar vara så att det är de manliga egenskaperna som premieras.

Att uppfatta och inse att vi lever i en könsmaktsordning som begränsar våra valmöjligheter i livet är grunden för att kritiskt ifrågasätta och motarbeta de (Jalmert, 2007:119).

I likhet med vad citatet ovan antyder är det viktigt att lärare i idrott och hälsa förstår genusproblematiken för att på bästa sätt få redskap till att hantera den. Enligt lärarsvaren från denna undersökning verkar det som att lärarna har en stor kunskap och medvetenhet om genusproblematiken, därför är det egendomligt att skillnaderna i betygsättningen mellan pojkar och flickor fortfarande är så pass tydliga. *"Detta gör man dock med jämna mellanrum när man läser något, att man har förutfattade meningar (lärare 1)."* Det som går att antyda från ovan citat är att lärare ett är medveten om genusproblematiken, men att det ändå är svårt att undkomma det Hirdman (1988) benämner som genuskontrakt. Med detta menas att uppfattningar om manligt och kvinnligt har funnits i varje samhälle och fortlever än i dag eftersom de ärvs från generation till generation. Detta antyder att lärarna idag saknar det som Larsson (2008) benämner som tydliga didaktiska redskap för att hantera genusproblematiken. Utformningen av sådana praktiska och konkreta redskap hade antagligen underlättat arbetet för lärarna.

En tydlig skillnad i hur pojkar och flickor betar sig under lektionerna i idrott och hälsa menar många av de intervjuade lärarna är att pojkarna generellt är mer tävlingsinriktade.

Uppfattningen av vissa lärare är även att pojkarna tar för sig mer under lektionerna och att de i

detta sammanhang besitter ett större självförtroende jämfört med flickorna. Återigen går det att peka på vikten av att variera undervisningen eftersom bollspel som är den dominerande aktiviteten leder till att pojkarna får möjlighet att ta för sig mer. Även Häggberg och Pihl (2010) menar att pojkar tar mer plats, är aggressivare och har en större tävlingsinstinkt. Dock är det viktigt att påpeka det som Larsson m.fl (2005) nämner nedan för att tydliggöra att det går att påverka dessa förutfattade meningar om genus specifika egenskaper. Larsson m.fl (2005) menar att lärare genom sina handlingar kan påverka elevers uppfattningar om hur en pojke och en flicka bör vara.

Det som även kan vara värt att nämna i relation till ovan diskussion är det som Hirdman (1988) benämner som social integration, vilket betyder hur män och kvinnor förhåller sig till varandra. Detta får naturligtvis även betydelse i skolans och i idrottsundervisningen där pojkar tillåts vara mer dominanta eftersom lektionsinnehållet är av sådan karaktär som främjar deras egenskaper. Det här samspelet mellan pojkar och flickor är naturligtvis ytterligare en aspekt som lärare i idrott och hälsa måste förhålla sig till inom genusproblematiken.

Vilket som även nämns av lärarna i denna undersökning består deras uppdrag även av att fostra och utbilda sina elever till självständiga och demokratiska individer. Med tanke på detta resonemang är det även viktigt att lärare inte applicerar genus specifika egenskaper till de olika könen. Vilket som nämns innan i denna diskussion men som även är viktigt att påpeka i detta sammanhang, menar Larsson m.fl. (2005) att lärares handlingar kan påverka eleverna. Hirdman (1988) menar att socialisering på individnivå sker redan när barnen är mycket små och kan vara väldigt konkret. Denna socialisering sker även under stor del av barnens skolgång, där lärare har en stor möjlighet att påverka. Detta förhållande blir även väldigt tydligt i denna undersökning i ett uttalande av lärare ett. *"Fostrar barnen omedvetet, när flickorna ramlar, ojoj hur gick det? Kom så ska jag blåsa. Medan vi med killarna säger, åh det var ingen fara, upp med dig igen (lärare 1)."*

Vissa av lärarna i undersökningen menar att läroplanen egentligen borde gynna flickorna eftersom de är mer mogna och inser att det är andra kvaliteter än resultat som räknas till betyget i idrott och hälsa. *"Kanske är det så att tjejerna gynnas för de ser det inte som viktigast att göra flest mål och hoppa längst (lärare 1)."* Läser man styrdokumentet och betygskriterierna för ämnet idrott och hälsa står där ingenting om specifika resultat, därför är

de tankar som lärare ett för fram tänkvärda. Eftersom ämnet idrott och hälsa enligt styrdokumentet bör ses som ett kunskapsämne borde inga egentliga genuskillnader existera.

6 Slutsatser och implikationer

Att genusproblematiken fortfarande genomsyrar ämnet idrott och hälsa och att denna påverkar betygsbedömningen går enkelt att konstatera. Efter möten med åtta lärare i idrott och hälsa för grundskolans senare år, där de fick möjlighet att berätta sina uppfattningar om varför detta fenomen existerar, utkristalliserades följande slutsatser.

Två av de stora anledningar till varför genusskillnader finns i betyg och bedömning i ämnet idrott och hälsa kan enligt denna undersökning härledas till det arbetssätt som lärarna arbetar utifrån samt den stora dominansen av bollsport i ämnesinnehållet. Eftersom lärarna och skolorna föredrar att dela upp aktiviteterna i olika perioder leder det till att de olika bollspelen upptar en stor del av undervisningen. Enligt denna undersökning och med stöd från den nationella utvärderingen (2003) är bollspel den vanligaste aktiviteten i ämnets undervisning, som även är den aktivitet som pojkar uppskattar mest. Detta kan vara faktorer som påverkar genusskillnader i bedömningen av elever i ämnet idrott och hälsa.

En ytterligare slutsats som kan dras utifrån denna undersökning är att undervisningen av idrott och hälsa påverkas av föreningsidrottens normer och traditioner. Enligt vissa lärare är det fler pojkar som tar del av denna på sin fritid och detta kan leda till att de får ett försprång gentemot flickorna. Detta bör rimligtvis då gynna pojkarna även när det kommer till sociala aspekter såsom samarbete, hänsyn, respekt och förmågan att hantera grupprelationer.

En övrig aspekt som blir tydlig i denna undersökning är att lärarna uppfattar styrdokumentet och betygskriterierna för ämnet idrott och hälsa som väldigt oklara. Läroplanen ger båda könen lika stora möjligheter att uppnå målen och det som står skrivet där går inte att hänvisa till att något av könen har några fördelar. Det som däremot enligt denna undersökning går att diskutera är att den är så pass diffus i sin utformning och att den fria tolkningen av den enskilda läraren har en så pass central roll. En lärares enskilda tolkning blir mer påverkad av genustraditioner i samhället än vad fallet hade varit om man hade haft mer konkreta kriterier att förhålla sig till i kursplanen. Om den enskilda läraren påverkas av genusnormer i samhället kan detta i sin tur leda till att flickor förfördelas när det kommer till betygssättning i ämnet idrott och hälsa.

7 Avslutning

Här nedan beskrivs metoddiskussionen samt förslag på hur vidare forskning kan genomföras för att lyfta ämnet ytterligare.

7.1 Metoddiskussion

Denna undersökning har genom att använda sig av fallbeskrivningar under intervjuerna fått en extra dimension. Undersökningens syfte att beskriva lärares uppfattningar om fenomenet genuskillnader i betyget i idrott och hälsa har genom denna konstruktion blivit än mer tydliga. Samtliga intervjuer har utgått från samma struktur, dock bör det tilläggas att frågornas utformning var av sådan karaktär att intervjupersonerna fick ett stort frirum för sina svar. För att på bästa sätt komma åt alla aspekter av problematiken hindrades aldrig lärarna att ge utförliga svar under intervjutillfällena, även om vissa ibland frångick ämnet. Detta gjorde att ingen intervju var den andra lik.

Eftersom undersökningen har sin grund i den fenomenografiska ansatsen var det lärarnas uppfattningar om problematiken som var väsentlig och undersökningen skall därför inte ses som generell fakta. För att lyfta och ta till vara på lärarnas uppfattningar var båda författarna närvarande under samtliga intervjuer och under samtliga transkriberingstillfällen. Detta medförde i sin tur att diskussionerna och analysen av lärarnas uppfattningar kring problematiken underlättades.

7.2 Förslag till vidare forskning

Denna undersökning har inte tagit till vara på elevperspektivet. Genom undersökning och intervjuer med elever borde det vara möjligt att finna ytterligare aspekter kring problematiken kring detta fenomen. Genom att lyfta ett elevperspektiv kan medvetandet hos lärare i idrott och hälsa öka ytterligare.

Vidare kan det även göras forskning kring hur utformandet av betygskriterier och kursmål bör se ut för att på bästa sätt skapa en rättvis bedömning i ämnet idrott och hälsa. För att lyfta denna problematik kan en större jämförelse än vad som gjordes i denna undersökning göras med betygskriterier och kursmål i ett teoretiskt ämne.

Referenser

Annerstedt, Claes (1993). *Gymnastikämnets utveckling i Sverige*. Göteborg: Institutionen för skapande ämnen i lärarutbildningen

Conell, Robert, William (2003). *Om genus*. Uddevalla: Bokförlaget Daidalos AB

Dahmström, Karin. (2005). *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Hirdman, Yvonne (1988). *Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning*. *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1988:3. I Christina Carlsson Wetterbergs och Anna Jansdotters, red: *Genushistoria – en historiografisk exposé (2004)*, s. 113-133. Lund: Studentlitteratur

Hägberg, Sofia och Pihl, Helena (2010). "Man faller lite in i hur de andra gör". I SVEBI Idrottsforskaren E – tidskrift 1- 2010. s. 19-24

Jalmert, Lars (2007). *Utbildning, kön och makt*. I Olof Francks red. *Genusperspektiv i skolan- om kön, kärlek och makt (2007)*. s.107-123. Lund: Studentlitteratur

Jansdotter Samuelsson, Maria och Nordgren, Kenneth (2008). *Betyg i teori och praktik*. Malmö: Gleerups utbildning AB

Kvalé, Steinar (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Kvale, Steinar & Brinkman, Svend. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, Håkan (2008). *Genus som didaktiskt problem i idrott och hälsa*. I SVEBIS årsbok *Aktuell beteende- och samhällsvetenskapliga idrottsforskning*. s. 91-109. Lund: Tryckeri sociologiska institutionen.

Larsson, Staffan (1986). *Kvalitativ analys – exemplet fenomenografi*. Lund: Studentlitteratur

Lundvall, Suzanne (2004). *Bilder av idrott och hälsa – en forskningsöversikt*. I Håkan Larssons och Karin Redelius, red: *Mellan nytta och nöje. Bilder av ämnet idrott och hälsa*, s. 19-43. Stockholm: Idrottshögskolan

Läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94)

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94)

May, Tim. (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur

Meckbach, J. (2004) *Ett ämne i förändring – eller är allt sig likt?*, i H. Larsson & K. Redelius (red.) *Mellan nytta och nöje. Bilder av ämnet idrott och hälsa*. s. 81-98. Stockholm: Idrottshögskolan

Nylén, Ulrica. (2005). *Att presentera kvalitativa data. Framställningsstrategier för empiriredovisning*. Malmö: Liber AB

Patel, Runa och Davidsson, Bo. (2003). *Forskningsmetodikens grunder – Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur

Quennerstedt, Mikael (2006). *Att lära sig hälsa*. Örebro: Universitetsbiblioteket

Skolverket (2005). *Nationella utvärderingen av grundskolan – idrott och hälsa*. Stockholm:Fritzes

SOU 1992:94. *Skola för bildning*. Betänkande från läroplanskommittén. Stockholm: Nordstedts

Svenning, Conny (2003). *Metodboken*. Eslöv: Lorentz förlag

Uljens, Michael (1989). *Fenomenografi – forskning om uppfattningar*. Lund: Studentlitteratur

Wallén, Göran (1993). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur

Internetkällor

Larsson, Håkan, Fagrell, Birgitta och Redelius, Karin (2005). *Kön, idrott och skola*.

http://www.idrottsforum.org/articles/larsson/larsson_fagrell_redelius/larsson_fagrell_redelius_051214.html hämtad: 2/4 2010, 11.45.

Vetenskapsrådet (2006). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> hämtad: 31/3 2010, 11.10.

<http://www3.skolverket.se/ki03/front.aspx?sprak=SV&ar=0910&infotyp=23&skolform=11&id=3872&extraId=2087> hämtad: 25/2 2010, 13.45.

www.skolverket.se/sb/d/1226/a/5174 hämtad 22/1 2010, 10.56.

www.skolverket.se/sb/d/208/a/6338

Bilagor

Intervjuguide

Bakgrund:

- Kön
- Ålder
- Utbildning
- Antal år som lärare
- Ämneskombination

Frågor kring aktiviteter och bedömning:

- Vilka aktiviteter anser du viktiga i idrott och hälsa? Varför?
- Vilka är de tre vanligaste aktiviteterna på dina lektioner i idrott och hälsa? *Ur nationella utvärderingen*
- Anser du att det svårt med bedömning i idrott och hälsa? Varför?
- Vad utgår du ifrån när du sätter betyg?
- Vad anser du är viktigast vid bedömningen, utveckling eller resultat?
- Ser du någon skillnad i betygsbedömningen från ditt teoretiska ämne?
- Vilka anser du vara de tre viktigaste lärdomarna som skolans undervisning av idrott och hälsa skall ge? *Ur nationella utvärderingen*
- Vilka aktiviteter ger det högsta deltagandet bland flickor och pojkar? *Ur nationella utvärderingen*
- Tycker du att läroplanen gynnar något kön?
- Varför tror du att tidigare statistik visar att pojkar har bättre betyg än flickor i idrott och hälsa?

Fallbeskrivning:

- Vilket betyg skulle du sätta på de här fallbeskrivningarna?
- Vilka av elevernas egenskaper från våra fallbeskrivningar ligger till grund för dina bedömningar?
- Är fallbeskrivningarna könsspecifika?
- Vad är det som gör de könsspecifika? Vilka meningar, ord, begrepp?

Fallbeskrivningar

Fall 1:

Den här eleven går sin sista termin i årskurs 9. På fritiden spelar eleven fotboll fyra gånger i veckan, utöver de här fyra gångerna brukar eleven träffa sina kompisar där de samlas ett gäng och spelar ihop. Detta är en social person med bra betyg och där idrott är ett favoritämne.

Eleven brukar komma med ett sprudlande leende till idrotten och känns väldigt trygg i denna miljö. Eleven är väldigt duktig i de flesta aktiviteterna och speciellt de som har med boll att göra. Den här eleven är väldigt tävlingsinriktad vilket ibland kan gå till överdrift, men inser även att den egna förmågan är bättre än de andras och på så sätt försöker eleven hjälpa de som inte är lika duktiga, t.ex. pushar den på sina medspelare vid olika bollsporter för att lyfta sitt eget lag.

Detta är en elev som verkar ha koll på vad fysiska aktiviteter och framför allt fotbollen ger den för nytta i livet, men att kost också är en viktig faktor i den fysiska och psykiska hälsan. Eleven mår väldigt bra både fysiskt och psykiskt och verkar ha fått en bra grund från föreningsidrotten.

När eleverna i par utfört egna lektioner i årskurs 9 har den här eleven tagit på sig ledarrollen utmärkt och visat framfötterna genom att ta fram egna uppvärmningsövningar och stretchövningar som klassen har fått delta i. Eleven är väldigt bra på att instruera när denne känner sig bekväm med något.

Eleven tar inte lika mycket för sig vid samlingar av klassen men när eleven väl gör det kommer eleven med väldigt bra idéer.

Den här eleven är dock inte lika förtjust i dans och gymnastik och kan därför komma med lite sura miner till de lektioner då dessa aktiviteter skall genomföras. Däremot förstår eleven att även detta måste göras och gör därför sitt bästa ändå och oftast blir resultatet bra.

Fall 2:

Denna elev går sista terminen i årskurs 9 och tränar väldigt mycket gymnastik på sin fritid. Eleven tränar 3-4 gånger i veckan och arbetar även som instruktör för de yngre årskullarna en gång i veckan. Detta är en öppen och glad person som trivs bra med sina kompisar i klassen. Eleven har insett vikten av ett bra idrottsbetyg och har även väldigt bra betyg i övriga ämnen. Under idrottslektionerna är det en jättebra elev som är villig att samarbeta med alla. En mogen elev som inser vad det innebär att besitta socialkompetens, hjälper gärna till när någon har svårigheter. Frågar gärna vid samlingar och kommer med nya idéer och synvinklar. Avbryter ibland lite för mycket men uppskattas ändå av de andra när det är svåra instruktioner. När det är gymnastikperiod är eleven dominerande samt visar bra ledaregenskaper. Lärarna tar gärna hjälp av denna elev för att visa olika övningar där eleven gärna själv ger konstruktiva tips till klasskamraterna. Eleven är bekväm i sin roll och tar gärna lite mer plats. Däremot är eleven inte lika bra när det är bollsporter men anstränger sig ändå för att få ut det bästa av sin förmåga. Inser sin kapacitet men försöker hela tiden att lära sig nya saker för att utvecklas.

Eleven inser värdet av att lära sig nya saker för sin framtida hälsa. Även om elevens fokus just nu ligger på gymnastik så inser denna elev att nya aktiviteter i framtiden kan bidra till en mer varierad träning för en fortsatt bra hälsa. En elev som vet hur fysiska aktiviteter kan påverka dennes hälsa både fysiskt och psykiskt.

Eleven tar gärna in sina gymnastikerfarenheter under de egna lektionerna för att lära ut andra grejer i gymnastik som lärarna inte har tagit upp. Eleven visar tidigare erfarenhet av att jobba med grupper på ett positivt sätt.

Hej!

Vi är två studenter som läser vår sista termin på lärarutbildningen på Högskolan i Halmstad där vi ska skriva examensarbete som handlar om bedömning av elever i ämnet idrott och hälsa. Syftet med uppsatsen är att vi vill ta reda på hur lärare resonerar när de sätter betyg. I vår uppsats kommer vi att användas oss av intervjuer med lärare i idrott och hälsa. Under intervjun kommer vi att utgå från frågor som bygger på två fallbeskrivningar som lärarna får läsa vid intervjutillfället.

Vi undrar om du skulle vilja hjälpa oss i vårt examensarbete genom att ställa upp i en intervju? Intervjun räknar vi med att den tar cirka 45 min. Deltagandet är frivilligt och du kan på så vis när som helst avbryta att delta. Allt material som vi får fram kommer enbart att användas i detta arbete. Dessutom kommer alla personuppgifter att behandlas konfidentiellt. Du kommer vara en av tio lärare som deltar i examensarbetet. Intervjun kommer att spelas in med ditt samtycke och kommer bara att avlyssnas av oss två för transkribering

.

Vi hoppas att du vill ställa upp och snart hör av dig för närmare kontakt.

Med vänliga hälsningar

Ervin Ribic

Matematik och Idrott & Hälsa

Epost: ervin_r@hotmail.com

Telefonnummer: 0704894260

Daniel Bengtsson

Svenska och Idrott & Hälsa

monosonnets42@hotmail.com

0705862262

Vidare kontaktuppgifter till våra handledare

Lars Kristen

035-167215

lars.kristen@hh.se

Åke Nielsen

035167466

ake.nielsen@hh.se